

Akikre büszkék vagyunk II.

Som község az 1848-as forradalom és szabadságharc idején:

Somogy megyében a forradalom pesti győzelmének hatására 1848.március 22-én Kaposváron rokonszenvtüntetést tartottak, illetve 23-án a megyegyűlés megalakította az „állandó bizottmányt.”

Az 1848. áprilisi törvények eltörölték a jobbágyságot, ami a megyében több mint 10.000 főt érintett és közel még 13.000 úrbéres zsellért.

A vármegyében májusban megkezdődött a nemzetőrség szervezése. A legnagyobb gondot a megfelelő vezetők, tisztek kiválasztása okozta, de társult hozzá a fegyverzet beszerzése is. Szemere Bertalan belügyminiszter Csány László személyében teljhatalmú biztost nevezett ki a Dél-Dunántúlra.

1848 szeptemberében Jellasics horvát bán csapatai Zala és Somogy megye területén keresztül vonultak a magyar forradalom leverésére, dúlva, fosztogatva.

Gróf Batthyány Lajos miniszterelnök szeptember 13-án népfelkelést hirdetett a Dunántúlra.

Vélhetően ennek hatására szerveződött meg Som községben is a nemzetőrség.

A somi népfelkelők nevei: (akkori helyesírással)

Álló Péter	Laki Mihály
Bankó Péter	Magyar István
Bóka János	Maior István
Déltzeg János	Nagy Sándor
I. Domonkos István	Német János
I. Domonkos János	Nóbl Antal
B. Domonkos János	I. Osvát Pál
Gyenes Josef	Pintér Josef
Hetesi János	Ö. Szabatsi György
Horváth István	Szabatsi János
I. Juhász István	Szalai Péter
Kertai János	J. Takáts János
A. Kis János	Ürögi Ferentz
Kis Moizses	Ürögi György

Kis Péter	Ürögi János
Kováts Ferentz	Ürögi Josef
Kováts Mihály	Ürögi Mihály
Kováts Mihály	Ürögi Péter
Varro Mihály	

Összesen: 37 fő.

1848. szeptember 23-án a Zamárdi község melletti erdőkből előtörő népfelkelői csapatok megtámadták Jellasics horvát bán seregét, azoknak nagy veszteséget okozva. Arról nincs írásos emlék, hogy a somi nemzetőrök részt vettek-e ebben a csatában, vagy esetleg máshol. Ettől függetlenül legyünk büszkék arra, hogy a hívó szóra kaszát, fegyvert ragadtak és készek voltak a haza, a közvetlen lakókörnyezet megvédésére!

Forrás:

LENKEY Tibor, Som község története, Som., Lenkey T., 2019. Kk. 187. 25 cm. ISBN 9978-615-00-5882-5.

Kopjafa és emléktábla (jobb oldalon)

Som, Ady Endre utca-Petőfi Sándor utca sarok